

Praktiska Sverige AB

Rektorn vid Nykvarns Praktiska Gymnasium

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av den fristående gymnasieskolan
Nykvarns Praktiska Gymnasium
i Nykvarns kommun

Tillsyn i Nykvarns Praktiska Gymnasium

Skolinspektionen genomför, under 2012 till 2013, tillsyn i 44 gymnasieskolor som har Praktiska Sverige AB som huvudman.

Nykvarns Praktiska Gymnasium besöktes av Skolinspektionen den 10 och 12 oktober 2012.

Fakta om skolan

Huvudman för Nykvarns Praktiska Gymnasium är Praktiska Sverige AB med organisationsnummer 556257-5786.

Skolan följer läroplanen för gymnasieskolan, Lgy 11 (årskurs 1 och 2) samt läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94 (årskurs 3).

Nykvarns Praktiska Gymnasium har vid tiden för tillsynsbesöket 161 elever, varav 6 elever deltar i gymnasial lärlingsutbildning och 55 i försöksverksamhet med lärlingsutbildning. I årskurserna 1 och 2 finns 11 elever som går introduktionsprogram. I årskurs 3 studerar en elev ett individuellt program. Eleverna kommer från Nykvarns kommun eller närliggande kommuner. Skolan startade läsåret 2008/09.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Nykvarns kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Nykvarns kommun har svarat att kommunen till viss del har utnyttjat sin rätt till insyn. Kontakter mellan Nykvarns Praktiska Gymnasium och Nykvarns kommun finns och har funnits gällande elevernas studieresultat. Kommunen uppger vidare att intrycket har varit att verksamheten vid Nykvarns Praktiska Gymnasium har fungerat bra. Kommunens utbildningsverksamhet har inte fått några negativa synpunkter eller klagomål.

Verksamheten omfattar följande utbildningar:

Årskurs 1 och 2:

- Det nationella bygg- och anläggningsprogrammet med inriktningarna husbyggnad, anläggningsfordon, mark och anläggning, måleri samt plåtslageri.
- Det nationella el- och energiprogrammet med inriktningarna automation, dator och kommunikationsteknik, energiteknik samt elteknik.
- Det nationella fordons- och transportprogrammet med inriktningarna godshantering, karosseri och lackering, lastbil och mobila maskiner, personbil samt transport.

- Det nationella handels- och administrationsprogrammet med inriktningarna administrativ service samt handel och service.
- Det nationella hantverksprogrammet med inriktningarna finsnickeri, textil design samt övriga hantverk.
- Det nationella hotell- och turismprogrammet med inriktningen hotell och konferens.
- Det nationella industritekniska programmet med inriktningen svets-teknik.
- Det nationella naturbruksprogrammet med inriktningarna djur och trädgård.
- Det nationella restaurang- och livsmedelsprogrammet med inriktningarna bageri och konditori, färskvaror, delikatess och catering samt kök och servering.
- Det nationella samhällsvetenskapsprogrammet med inriktningen medier, information och kommunikation.
- Det nationella vvs- och fastighetsprogrammet med inriktningarna fastighet, kyl- och värmepumpsteknik, ventilationsteknik samt vvs.
- Det nationella vård- och omsorgsprogrammet.

Årskurs 3:

- Specialutformat program närliggande byggprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till byggprogrammet.
- Specialutformat program närliggande elprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till elprogrammet.
- Specialutformat program närliggande energiprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till energiprogrammet.
- Specialutformat program närliggande fordonsprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till fordonsprogrammet.
- Specialutformat program närliggande handels- och administrationsprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till handels- och administrationsprogrammet.
- Specialutformat program närliggande hotell- och restaurangprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till hotell- och restaurangprogrammet.
- Specialutformat program närliggande hantverksprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till hantverksprogrammet.

- Specialutformat program närliggande industriprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till industriprogrammet.
- Specialutformat program närliggande medieprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till medieprogrammet.
- Specialutformat program närliggande naturbruksprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till naturbruksprogrammet.
- Specialutformat program närliggande omvårdnadsprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till omvårdnadsprogrammet.

Skolans rektor är även rektor för ytterligare två av huvudmannens skolor, nämligen Gnesta Praktiska Gymnasium och Södertälje Praktiska Gymnasium. Vid varje skola finns en "platschef" som rektorn bland annat har delegerat beslutanderätten till i vissa frågor (utredning av elevers stödbehov och åtgärdsprogram). De tre skolorna har ett utvecklat samarbete med gemensamma lärarmöten och kompetensutvecklingsinsatser. Viss undervisning är även samordnad i flera yrkeskurser utifrån lokalernas utrustning. Exempelvis är yrkeskurserna inom vård- och omsorgsprogrammet/omvårdnadsprogrammet förlagda till Södertälje Praktiska Gymnasium.

Kunskapsresultat

94 procent av de elever som fick slutbetyg från skolan 2012 var, enligt Skolverkets statistik, behöriga till universitet och högskola jämfört med 80 procent i riket som helhet. Flera av eleverna vid skolan deltog i försök med lärlingsutbildning, en utbildning som inte har som mål att elever ska bli behöriga att studera vid högskolan. Den genomsnittliga betygspoängen, för de elever som fick slutbetyg 2012 var 12,5 för skolan som helhet. Motsvarande siffra för riket, för samtliga gymnasieprogram, var 14,0.

Enligt den nationella statistiken hade alla elever som fick slutbetyg lägst godkänt betyg i kurserna i kärnämnen Engelska A, Religionskunskap A, Samhällskunskap A samt Svenska A och B. I fyra andra kärnämneskurser fick minst 96 procent av eleverna godkänt betyg. Det gäller Estetisk verksamhet, Idrott och hälsa A, Matematik A och Naturkunskap A.

Enligt skolans kvalitetsrapport för 2011/12 har kurserna Idrott och hälsa A, Projekt och företagande samt Naturkunskap 1a1 låg måluppfyllnad. Enligt skolans sammanställning av betygsresultat per kurs hade 23,4 procent av eleverna betyget F i Naturkunskap 1a1. 20 procent av de elever som avslutade årskurs 3 våren 2012 hade betyget IG i kursen Naturkunskap A. Andelen elever som fick lägst godkänt betyg på det nationella kursprovet i matematik (Matematik 1a1 eller Matematik A) var 62,7 procent.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att alla elever vid Nykvarns Praktiska Gymnasium inte når lägst godkänt betyg i samtliga kurser som ingår i utbildningen. Nykvarns Praktiska Gymnasium behöver därför vidta åtgärder inom flera områden som har betydelse för kunskapsresultaten.

Rektorn tar ansvar som chef och pedagogisk ledare och är drivande i skolans kvalitetsarbete. Trots detta visar tillsynen att det finns brister inom områden som är rektorns ansvar och som är viktiga för elevernas måluppfyllelse. Skolans kvalitetsarbete behöver mer systematiskt ta sin utgångspunkt i sambandet mellan skolans resultat och kvaliteten i undervisningen. Därför behöver rektorn se till att lärarna ges möjlighet att reflektera över vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra skolans resultat, hur dessa åtgärder ska utformas, och hur de ska följas upp och utvärderas. Detta är angeläget, inte minst för att i högre grad anpassa undervisningen till elever som har lätt att nå kunskapskraven så att de stimuleras att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Det finns även brister i skolans arbete med särskilt stöd. Rektorn måste säkerställa att elever som behöver studiehandledning på modersmålet också får detta stöd. Skolans åtgärdsprogram behöver förbättras så att de blir redskap för planering, utveckling och utvärdering av den pedagogiska verksamheten kring elever i behov av särskilt stöd. Utvecklingen av skolans arbete med särskilt stöd behöver på ett tydligt sätt knytas till det systematiska kvalitetsarbetet.

En viktig del i arbetet med examensmål/programmål är att rektorn skapar förutsättningar för samverkan mellan lärarna så att utbildningens olika delar hänger samman och bildar en helhet. Vidare måste rektorn se till att eleverna har inflytande över utbildningens utformning oberoende av program, lärare och ämne.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Praktiska Sverige AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 16 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

- Se till att lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål och för att ge eleverna möjlighet att nå examensmålen/programmålen.
- Ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnå ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Lärares samverkan

I läroplanen anges att lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål.

Intervjuer med lärare och rektorn visar att lärares samverkan kring examensmålen/programmålen är begränsad och ännu inte systematisk även om lärarsamverkan till viss del sker i samband med elevers projektarbete och kring gemensamma teman. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen/kärnämnen anser att skolan ännu inte har en struktur för lärarsamverkan med inriktning på examensmålen/programmålen.

Lärare i programgemensamma ämnen/karaktärsämnen anser att det förekommer alltför lite samverkan mellan lärare. Ett problem är, enligt dessa lärare, att få tid att prata med varandra. De påpekar också att eleverna i gymnasiegemensamma ämnen/kärnämnen studerar i grupper där de kommer från olika program, vilket försvårar samverkan. Lärarna hoppas att kursen Entreprenörskap kommer att bidra till en systematisk samplanering mellan lärare och ämnen.

I skolans kvalitetsrapport finns, under rubriken "Kunskaper", avsnittet "Analys och bedömning och arbetet med att uppnå målen", förslag till åtgärder för att förbättra kunskapsresultaten. En sådan åtgärd är "att visa eleverna helheten genom att integrera undervisningen i yrkesämnena genom Ung Företagsamhet". Enligt den löpande texten i detta avsnitt av kvalitetsrapporten kommer

detta förslag att genomföras. Kvalitetsrapporten avslutas med en handlingsplan för 2012/13 med tolv punkter. Lärarsamverkan med inriktning på examensmålen/programmålen finns dock inte med bland dessa åtgärder. Det är därför inte helt tydligt att förslaget att integrera undervisningen i yrkesämnena genom Ung Företagsamhet verkligen kommer att genomföras.

Anpassningar i undervisningen

Enligt skollagen ska elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Intervjuer med elever och lektionsbesök visar att det varierar mellan olika lärare i vilken mån de ger elever som lätt når kunskapsmålen utmaningar och stimulans. Intervjuade elever anser att lärare inte alltid utmanar elever som är lite passiva, som kanske inte vill utmärka sig. Det förekommer också att elever som är färdiga med en aktuell uppgift får gå även om lektionen inte är slut, vilket innebär att eleverna då går miste om undervisningstid och möjlighet till att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Sammanfattningsvis visar utredningen att lärares samverkan behöver utvecklas och bli mer systematisk. Elever får inte alltid utmaningar när de lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

1 kap. 11 §, 3 kap. 3 § skollagen, Lgy 11 2.1 Kunskaper/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 1. Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

- Ge eleverna ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 674) anges att det inte är tillräckligt att eleverna ges möjlighet att ta del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen utan det krävs ett mer aktivt arbete från skolans sida.

I läroplanen tydliggörs lärarnas ansvar för inflytandet genom att eleverna ska få ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen.

Enligt rektorns verksamhetsredogörelse ska lärarna göra kursplaneringar som öppnar för inflytande hos elever. Av intervjun med lärare i gymnasiegemensamma ämnen/kärnämnen framgår att dessa lärare anser att eleverna har olika möjligheter att påverka planering och arbetsformer. Intervjuade elever anser dock att lärarna i olika grad ger dem möjlighet att påverka utbildningen. Vissa lärare ger dem mycket lite inflytande och undervisningen följer lärarens fasta planering. Elever beskriver att dessa lärare ger dem en plan med uppgifter som de ska göra. "Så får man gå när man är färdig med uppgifterna. Lärarna har bestämt typ uppgift 38 -40."

Att elevernas möjlighet att påverka utbildningen är begränsad bekräftas även av skolans egen dokumentation. Enligt en bilaga till skolans kvalitetsrapport är det endast 16,7 procent av eleverna som svarar att det stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra att "Skolans lärare lyssnar och tar hänsyn till vad jag tycker". Samma låga andel elever instämmer i påståendet "Jag kan vara med och påverka hur kurser och lektioner läggs upp". I kvalitetsrapporten påpekas att enkäten baseras på svar från få elever.

Sammanfattningsvis visar utredningen att elevernas inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen är bristfälligt. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Särskilt stöd

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

- Rektor ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Ge eleverna det särskilda stöd de behöver.
- Följ upp åtgärdsprogrammen och utvärdera insatta åtgärder löpande.

- Se till att skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, så ska detta anmälas till rektorn.

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Vidare ska enligt skollagen ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Enligt gymnasieförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Skolan har rutiner för arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Både rektorn och skolans specialpedagog uppger dock att skolan behöver bli bättre på att i åtgärdsprogrammen ange vad skolan ska göra för att tillgodose elevernas behov av särskilt stöd. Skolinspektionen har tagit del av exempel på utarbetade åtgärdsprogram och kan konstatera att det finns åtgärdsprogram med tydliga stödåtgärder men också flera där skolans åtgärder endast innebär krav på eleven t.ex. när det gäller närvaro. För en elev vars svårighet (enligt elevens "syn på situationen") är att det "går för fort fram på lektionen" anges som enda åtgärd "komma till skolan varje dag, 100 % närvaro till påsklovet". I andra åtgärdsprogram anges som åtgärderna att en kurs tas bort eller att elevens schema ändras. I ett fall finns en utredning med rektors beslut om att eleven inte behöver särskilt stöd. Ändå finns ett åtgärdsprogram för eleven.

Skolinspektionens utredning visar även att det finns brister i skolans arbete med att följa upp åtgärdsprogrammen och beslutade åtgärder. Enligt rektorns verksamhetsredogörelse utvärderas åtgärdsprogrammen först när elever avslutar sin skolgång och denna utvärdering används i arbetet med nya elevers åtgärdsprogram. Att det finns brister i uppföljningen bekräftas även av de utarbetade åtgärdsprogrammen som inte anger hur skolan ska undersöka effekten av varje åtgärd.

Det framgår av intervjuer med lärarna och rektorn att skolan saknar rutiner för att undersöka om en elev har behov av studiehundledning på sitt modersmål. Rektorn uppger att elevens mentor, vid det första samtalet med eleven, ska ta upp elevens stödbehov och då även frågan om eventuellt behov av studiehundledning på modersmålet. Detta förutsätter dock att alla lärare vet att en elev kan ha rätt till denna stödform. Flera av de intervjuade lärarna känner inte till att en elev ska få studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Vid skolan finns relativt nyanlända elever som studerar på introduktionsprogram. Enligt de intervjuade lärarna kan dessa elever ha svårigheter med att förstå svenska. Eleverna har dock inte studiehundledning på modersmålet och lärarna är osäkra på om de skulle behöva denna form av stöd.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen, 9 kap. 9 § gymnasieförordningen/9 kap. 8 § 1985 års Skollag jämfört med 8 kap. 5 § 1992 års gymnasieförordning

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

- Se till att lärarna får stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.
- Se till att betygssättning sker i anslutning till att kurserna avslutas.
- Säkerställ att skolans betygskataloger förs i enlighet med Skolverkets föreskrifter och att gymnasieintyg utfärdas när elev avslutat utbildning på introduktionsprogram.

Motivering

Stöd för att lärarna ska kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg

Rektorn har i skollagen ett utpekat ansvar för att betyg sätts i enlighet med de föreskrifter som gäller för betygssättning.

Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 667) är syftet med bestämmelsen att särskilt markera rektorns ansvar för en rättvis och likvärdig betygssättning. Det innebär att rektorn måste se till att lärarna är förtrogna med regelverket och att de ges stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Vid Nykvarns Praktiska Gymnasium saknar lärarna i regel ämneskolleger vid skolan och några av yrkeslärarna saknar även lärarutbildning. Sådana omständigheter ställer särskilda krav på rektorns arbete med att säkerställa en rättvis och likvärdig betygsättning. Skolinspektionens utredning visar att det saknas utvecklade processer för det vid skolan. I intervjuer beskriver lärare att det finns förutsättningar för samverkan kring bedömning i samarbetet med de två andra skolor som har samma rektor och att sådant samarbete är på gång, men att det ännu inte sker i organiserade former. Intervjuade lärare i gymnasiegemensamma ämnen/ kärnämnen beskriver även att de endast vid några enstaka tillfällen arbetat med sambedömning vad gäller nationella kursprov. Lärare i ämnen utan nationella kursprov beskriver att de endast vid något tillfälle deltagit i ämnesdiskussioner kring bedömning tillsammans med lärare i samma ämne.

Betygsättning i anslutning till kursernas avslut

Enligt skollagen ska betyg sättas på varje avslutad kurs.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 417) förtydligas att betyget ska sättas efter varje avslutad kurs. När en kurs ska anses avslutad framgår inte uttryckligen av författningarna. Det finns dock en tydlig koppling mellan den undervisningstid som huvudmannen beslutat om och kursens avslut. Enligt Skolinspektionens praxis ska en kurs därför anses vara avslutad när den lärarledda undervisningen i kursen har upphört.

Eleverna kan, enligt rektorn, välja att studera kursen matematik 1a1 under ett eller två läsår. För de elever som valt att studera kursen under ett år är den, vid Skolinspektionens besök, avslutad sedan fyra månader men betyg finns trots det inte införda i skolans betygskatalog.

Betygskatalog

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ska beslut om betyg föras in i betygskatalogen i anslutning till att kursen har avslutats. Den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Betyg efter prövning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i kursen sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå.

Det finns brister i skolans betygskatalog. Det finns flera exempel på att satta betyg har ändrats efter flera månader genom att det gamla betyget har strukits över och ett nytt betyg har skrivits in för hand. Betyg som satts i juli 2011 har exempelvis ändrats i februari 2012. Huvudmannen uppger, i samband med faktagranskningen av beslutet, att dessa ändringar har gjorts när elever har genomgått prövning. Att det nya betyget har satts efter prövning framgår dock inte av skolans betygskatalog.

Gymnasieintyg

Enligt gymnasieförordningen ska rektorn, för elev som avslutat utbildning på ett introduktionsprogram, utfärda ett gymnasieintyg som visar vilken utbildning eleven har fått. Av intyget ska samtliga betyg som eleven har fått framgå.

Enligt rektorn finns elever som genomgått introduktionsprogram. Skolan har dock inte utfärdat gymnasieintyg för dessa elever.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med bedömning och betygsättning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 34 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22 § skollagen, 8 kap. 8 och 21 §§ gymnasieförordningen, 6-7 och 12 §§ Skolverkets föreskrifter (2011:123) om betygskatalog/2 kap. 9 § förordningen (1996:1206) om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet jämfört med 7 kap. 1 och 3 §§ 1992 års gymnasieförordning samt 2 och 5 §§ Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2007:42) om betygskatalog för gymnasieskolan

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn måste se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever.

Skolinspektionen konstaterar, med utgångspunkt från skolans kvalitetsrapport för läsåret 2011/12 och intervjuer med lärare och rektorn, att kvalitetsarbetet inte präglas av systematik där kunskapskraven på ett tydligt sätt kopplas samman med kvaliteten i undervisningen och i det särskilda stöd som skolan erbjuder. Resultat i nationella kursprov och resultat i flera kurser liksom resultat från huvudmannens enkätundersökning Skolbarometern följs visserligen

upp och analyseras av rektorn och lärare i skolans kvalitetsrapport. I olika delar i rapporten finns många olika förslag till utveckling och förändringar för att förbättra skolans resultat. Det är dock ofta oklart om det som presenteras under rubriken åtgärder i rapporten är resonemang om möjligheter eller beslutade åtgärder. Under rubriken "Åtgärder" finns exempelvis meningar som "Vidare ser flera lärare att ett mer anpassat undervisningsmaterial till Gy 11 kurser och fler digitala lösningar för läromedel och elevers självvärdering behöver införskaffas." Det framgår vidare av kvalitetsrapporten och av intervjuer med rektorn att arbetet med särskilt stöd inte följs upp och analyseras för skolan som helhet för att öka elevernas måluppfyllelse.

Kvalitetsrapporten avslutas med skolans "Handlingsplan 2012 – 2013" som består av ett urval av åtgärder för förbättring. När olika metoder ska prövas inom ramen för kvalitetsarbetet är det, i kvalitetsrapportens avsnitt "Handlingsplan 2012 – 2013" liksom i övriga avsnitt av rapporten, ofta oklart vem som är ansvarig och hur metoderna eller åtgärderna ska utvärderas. Intervjuer med lärare visar vidare att de inte på ett självklart sätt relaterar till handlingsplanen som ett viktigt instrument i skolans utvecklingsarbete. En av åtgärderna i handlingsplanen handlar om särskilt stöd, om "åtgärdsprocessen" och anger att lärare "ska införa individuellt lämpade undervisningsmetoder med hjälp av specialpedagog". Denna åtgärd "för förbättring och utveckling" är alltså inte, i rapporten, kopplad till uppföljning och utvärdering av de särskilda stödåtgärder som vidtagits under läsåret.

Intervjuade lärare utvärderar sin egen undervisning men reflekterar inte i lika hög grad kring hur skolan som system ger elever förutsättningar att nå målen. Enligt rektorn har lärarna haft fokus på arbetet med att införa Gy11.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolans kvalitetsarbete behöver förbättras. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4-7 § skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 2.6 Rektors ansvar

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Rektorn måste besluta om förläggningen av kurser till arbetsplatser och om hur fördelningen av denna förläggning ska göras över läsåren.

Motivering

Rektorn ska enligt gymnasieförordningen besluta om hela eller delar av kursen ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.

Enligt rektorn planeras beslut om förläggning av kurser för elever i arbetsplatsförlagt lärande men har ännu inte fattats.

Sammanfattningsvis visar utredningen att rektorn inte har fattat beslut om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåret ska göras. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

16 kap. 11 § skollagen, 4 kap. 12 § gymnasieförordningen/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med 5 kap. 15 § 1992 års gymnasieförordning samt 12 § förordningen (2007:1349) om försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Praktiska Sverige AB en anmärkning.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister med trygghet och studiero.

- Skolans plan mot kränkande behandling är inte daterad och innehåller inte en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt Skolinspektionens praxis innebär kraven i skollagen att planen ska vara daterad och att den upprättas årligen, och inte endast revideras. Vidare krävs att behovet för de åtgärder som avses vidtas är klarlagda genom en kartläggning. Själva kartläggningen behöver dock inte finnas i planen.

Skolan har en aktuell plan mot kränkande behandling för läsåret 2012/13. Planen är inte daterad och den innehåller inte heller någon redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolans plan mot kränkande behandling inte motsvarar de krav som ställs i skollagen. Eftersom skolan klarlägger behovet av åtgärder genom en kartläggning och eftersom konkreta åtgärder vidtas ser Skolinspektionen överträdelsen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråden Thomas Nilsson och Bertil Karlhager samt avdelningsjuristen Ingrid Brännare och juristen Susanna Åhgren deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Tommy Lagergren
Avdelningschef

Eva Jönsson
Föredragande

Skolinspektionen

2013-06-14

16 (18)

Dnr 44-2012:1166

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn hos alla huvudmän för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För fristående huvudmän granskas dessutom huvudmannaskap och godkännande.

För fristående skolor genomförs en tillsyn som är sammanhållen. Detta innebär att fristående skolor inom samma utbildningsföretag, oavsett geografisk hemvist, besöks under en viss period. Denna tillsyn rör enbart utbildningsföretag med två eller fler skolor.

Tillsynsplanen för dessa utbildningsföretag finns publicerade på Skolinspektionens hemsida.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010. För elever som har påbörjat utbildningen före den 1 juli 2011 ska 1985 års skollag fortsätta att tillämpas tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag, i valda delar, för åk 3 är utgångspunkt för Skolinspektionens tillsyn och granskning.

När hänvisning görs till 9 kap. 8 § 1985 års skollag är det bestämmelsens lydelse före den 1 mars 2010 som avses. I de fall hänvisningar görs till 2 kap. förordningen (1996:1206) om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet avses dess lydelse före den 1 februari 2011, om inte annat särskilt anges. I ärendet tillämpas gymnasieförordning (1992:394), om inte annat särskilt anges.

Av beslut om förklaring om rätt till bidrag till skolan framgår att skolan ska följa 1994 års läroplan för de frivilliga skolformerna (Lpf 94). Det innebär att bindande föreskrifter i läroplanen kan läggas till grund för Skolinspektionens beslut.

Tillsynen av fristående gymnasieskolor ska ytterst klagöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Varje huvudman får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan utan i vilken utsträckning verksamheten, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och att lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits på skolan inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).